

ПЛАН
ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА РУЖИНЦИ ЗА
РАВЕНСТВО, ПРИОБЩАВАНЕ
И УЧАСТИЕ НА РОМИТЕ ЗА ПЕРИОДА 2026-
2030 г.

(в изпълнение на Националния план за действие за периода 2024-2027 за изпълнение на Националната стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите 2021-2030 г.)

I. СЪДЪРЖАНИЕ

I.	СЪДЪРЖАНИЕ.....	2
II.	СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ	3
III.	ВЪВЕДЕНИЕ.....	5
IV.	АНАЛИЗ НА СИТУАЦИЯТА НА РОМСКАТА ОБЩНОСТ В ОБЩИНАТА .	7
1.	Население	7
1.1.	Демографска характеристика	7
1.2.	Етно-демографска характеристика	7
2.	Образование.....	8
2.1.	Анализ на образователната структура в община Ружинци	8
2.2.	Предприети образователни мерки.....	8
2.3.	МКБППМН към община Ружинци	11
3.	Здравеопазване	12
4.	Заетост.....	13
5.	Жилищни условия.....	15
6.	Върховенство на закона и недискриминация.....	15
7.	Култура и медии.....	16
V.	МЕХАНИЗЪМ ЗА УПРАВЛЕНИЕ, МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА	18
1.	Наблюдение на изпълнението на Плана	18
2.	Оценка на изпълнението на Плана	19
3.	Принципи на мониторинга и оценката	19
	Прозрачност	19
	Отчетност	19
	Отговорност и партньорство	19
	Ефективност	19
	Гражданско участие.....	19
VI.	ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ	20

II. СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

Съкращение	Пълно наименование
АЗ	Агенция по заетостта
АППТ	Активна политика на пазара на труда
АСП	Агенция за социално подпомагане
БСФДМР	Българска спортна федерация за деца и младежи в риск
ДАЗД	Държавна агенция за закрила на детето
ДБТ	Дирекция „Бюро по труда“
ДВ	Държавен вестник
ДГ	Детска градина
ДЗИ	Държавни зрелостни изпити
ДНСК	Дирекция за национален строителен контрол
ДСП	Дирекция „Социално подпомагане“
ЕК	Европейска комисия
ЕС	Европейски съюз
ЗБППМН	Закон за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните
ЗМ	Здравен медиатор
ЗНЗ	Закон за насърчаване на заетостта
ЗОВ II	Здраве и приобщаващо образование за всички – II
ЗУТ	Закон за устройство на територията
КЗД	Комисия за защита от дискриминация
ЛЗ	Лечебни заведения
МВР	Министерство на вътрешните работи
МЗ	Министерство на здравеопазването
МК	Министерство на културата
МКБППМН	Местна комисия за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните
ММС	Министерство на младежта и спорта
МОН	Министерство на образованието и науката
МП	Министерство на правосъдието
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МС	Министерски съвет
МТСП	Министерство на труда и социалната политика
НСИ	Национален статистически институт
ОЗД	Отдел „Закрила на детето“
ОСЗ	Общинска служба „Земеделие“
НВО	Национално външно оценяване
НК	Наказателен кодекс

*План за действие на община Ружинци за равенство, приобщаване
и участие на ромите за периода 2026-2030 г.*

Съкращение	Пълно наименование
НМЗМ	Национална мрежа на здравните медиатори
НПО	Неправителствена организация
НП	Национална програма
НПВУ	Национален план за възстановяване и устойчивост
НПДЗ	Национален план за действие по заетостта
НСРБИР	Национална стратегия на Република България за интегриране на ромите
ОПЛ	Общопрактикуващ лекар
ОУ	Основно училище
ПО	Програма „образование“
ПРЧР	Програма „Развитие на човешките ресурси“
ПТП	Пътнотранспортно произшествие
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
РБ	Регионална библиотека
РЗИ	Регионална здравна инспекция
РУО	Регионално управление на образованието
СОП	Специални образователни потребности
СПИ	Сексуално предавани инфекции
СПИН	Синдром на придобита имунна недостатъчност
СУ	Средно училище
ХИВ	Човешки имунодефицитен вирус
ЦОИДУЕМ	Център за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства

III. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият План за действие на Община Ружинци за периода 2026-2030 г. в изпълнение на Стратегия на област Видин за равенство, приобщаване и участие на ромите 2021-2030 г. (План за действие) е рамков документ, който задава насоките за изпълнение на общинската политика за социално-икономическо приобщаване и участие на ромите. Планът за действие е неразделна част от Областната стратегия на област Видин в изпълнение на Националната стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021-2030), приета с Решение на МС №278 от 5 май 2022 г. и предложените от Европейската комисия поредица от общи характеристики и минимални ангажименти за всички национални стратегически рамки за ромите. Планът за действие на община Ружинци обхваща периода 2026 - 2030 г. и има за цел да анализира ситуацията в общината към момента, както и да планира дейностите, в изпълнение на националната политика по приобщаване на уязвими граждани на територията на общината.

Настоящият План за действие задава основни принципи, приоритети и задачи на общинската политика за приобщаване на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация. Планът се основава на интегриран териториален подход, при който на териториален принцип едновременно се предприемат мерки и обединяват ресурси по различни приоритети, съобразени с местните особености и нужди, включително на най-нуждаещите се, които имат потребност от определена помощ и съдействие при решаване на проблеми.

Акцентите в Плана за действие следват приоритетите, заложи в Областната стратегия, като се надгражда постигнатото в периода на изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020) (НСРБИР). Изпълнението му е насочено към постигане на дългосрочната стратегическа цел за осигуряване на ефективно равенство и намаляване на различията между ромите и останалата част на населението.

Планът за действие цели да систематизира и планира работата на Община Ружинци за пълноценна интеграция на малцинствата, за формирането на активно и отговорно гражданско общество на общината. Той е резултат от съвместните усилия и партньорството между общинската администрация, институции в областта на социалните услуги, образованието, заетостта, полицията, здравни медиатори и ромската общност.

Изпълнението му е насочено към:

- създаване на благоприятни предпоставки за активно участие на представителите на етническите малцинства в обществените процеси на територията на община Ружинци;
- преодоляване на изолацията и интегрирането в обществото на хората от маргинализираните групи;
- подобряване качеството на живот, повишаване на жизнения стандарт на жителите на община Ружинци;
- мотивиране и стимулиране на хората в риск да се справят с проблемите си;

*План за действие на община Ружинци за равенство, приобщаване
и участие на ромите за периода 2026-2030 г.*

- активизиране на гражданското общество за толерантност, съпричастност и социалност към хората в неравностойно положение.

Основните приоритети на плана за действие на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация са:

- образование;
- здравеопазване;
- жилищни условия;
- заетост;
- върховенство на закона и недискриминация;
- култура и медии.

Планът потвърждава ангажимента на местната власт за сътрудничество с всички заинтересовани страни за справяне със съществуващите проблеми и предизвикателства пред ромите.

Планът за действие е отворен документ, който подлежи на актуализация, допълване и изменение.

IV. АНАЛИЗ НА СИТУАЦИЯТА НА РОМСКАТА ОБЩНОСТ В ОБЩИНАТА

1. Население

1.1. Демографска характеристика

Община Ружинци е разположена в северозападната част на България и е част от област Видин. Територията ѝ обхваща 232 кв. км и включва административния център с. Ружинци и още 9 населени места.

Демографското развитие на общината се характеризира с продължителна тенденция към намаляване на населението. Според данните от преброяването на населението през 2021 г. в община Ружинци живеят 3 299 души, като през 2011 г. те са били 4 374 души, което представлява намаление с близо 25% за десетгодишен период. Данните на Националния статистически институт показват, че процесите на обезлюдяване и демографски спад продължават и след 2021 г., като към 31.12.2025 г. населението е 3 015 души. Основните причини са отрицателният естествен прираст, застаряването на населението и миграцията на младите хора към по-големите градове и чужбина.

Възрастовата структура на населението показва неблагоприятни тенденции. Лицата на възраст над 65 години представляват близо една трета от населението, докато делът на децата и младите хора е значително по-нисък. Това поставя сериозни предизвикателства пред местното развитие, пазара на труда, образователната и социалната система.

1.2. Етно-демографска характеристика

Според данните от преброяването на населението през 2021 г. в община Ружинци живеят 3 299 души. От лицата, посочили етническа принадлежност, 2 687 души се самоопределят като българи, 504 души като роми, а 7 души като турци. Останалите са лица с друга или непосочена етническа принадлежност. Ромската общност представлява приблизително 15% от населението, заявило етническа принадлежност, което я прави втората по численост етническа група в общината след българската.

Следва да се отчете, че реалният брой на лицата от ромски произход трудно може да бъде определен с абсолютна точност. Част от населението с ромски произход се самоопределя като българи, а други не декларират етническа принадлежност при преброяванията. Това е характерна особеност както за община Ружинци, така и за страната като цяло.

Ромската общност в общината е сравнително млада в сравнение със средната възрастова структура на населението. Наблюдава се по-висок дял на деца и млади хора, което налага прилагането на целенасочени политики за достъп до качествено образование, здравни услуги, социално включване и заетост. В същото време общността е сред най-уязвимите групи по отношение на бедност, ниско образователно равнище и ограничен достъп до пазара на труда.

Анализът на демографските процеси показва, че успешната интеграция на ромската общност има важно значение за социалното и икономическото развитие на

община Ружинци. Необходимо е да продължат усилията за повишаване на образователното равнище, подобряване на жилищните условия, достъпа до здравни грижи и насърчаване на трудовата реализация, особено сред младите хора и жените от ромската общност.

2. Образование

2.1. Анализ на образователната структура в община Ружинци

В община Ружинци за учебната 2019/20 година функционират четири детски градини - по една в селата: Ружинци, Бело поле, Дреновец и Черно поле.

По отношение на броя на записаните деца в детските градини не се наблюдава ясно изразена тенденция. В наблюдавания период 2021-2025 г. броят на децата варира между 100 и 117 деца. През учебната 2024/25 г. децата в детските градини са 113 бр.

Педагогическият персонал малко се е увеличил, като през последните две учебни години е 15 души.

През учебната 2024/25 година на територията на общината функционират общо 3 училища. От тях две са за средно образование - в с. Дреновец и в с. Ружинци, и едно основно училище в с. Бело поле. В общинския център има едно средно училище – СУ „Никола Й. Вапцаров“. Обучаемите са около 300 деца от I до XII клас на територията на общината.

2.2. Предприети образователни мерки

В детските градини се осъществява работа с родители чрез ежедневна комуникация с тях, родителски срещи, индивидуални консултации относно затруднения при отглеждането и възпитанието на децата и т.н. Прилагат се нови подходи при работа с родителите – алтернативни срещи с тях, както и активното им включване в общи дейности. Поставят се информационни табла за родителите. С родителите на застрашените от отпадане деца работят и външни институции.

В ДГ „Палавници“ се изпълнява План-програма за образователна интеграция на деца от етническите малцинства за периода 2025-2027 година, насочена към устойчиво приобщаване, социализация и равен достъп до качествено образование. Разработена е и се прилага Програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата от уязвимите групи.

- **СУ „Никола Й. Вапцаров“ с. Ружинци**

В периода 2023 – 2025 г. СУ „Никола Йонков Вапцаров“ – с. Ружинци прилага последователна политика за приобщаващо образование и превенция на ранното напускане на училище. Основен акцент е поставен върху своевременното идентифициране на ученици в риск от отпадане и предприемането на мерки за тяхното задържане и успешно включване в образователния процес.

Дейностите се осъществяват от класните ръководители, педагогическите специалисти, образователния медиатор, социалния работник и екипа за обхват. Провеждат се индивидуални консултации с учениците и техните родители, посещения по домовете и съвместна работа с институции, включително отдел „Закрила на детето“ и здравния медиатор към община Ружинци.

План за действие на община Ружинци за равенство, приобщаване и участие на ромите за периода 2026-2030 г.

В рамките на приобщаващото образование се предоставя допълнителна подкрепа за личностно развитие чрез работата на училищен психолог, ресурсен учител и логопед. Организирант се допълнителни учебни занимания и консултации за преодоляване на обучителни затруднения, както и дейности за повишаване на мотивацията за учене и активно участие в училищния живот.

През учебната 2023/2024 година са идентифицирани 12 ученици в риск от отпадане от образователната система. С тях и техните семейства е проведена целенасочена работа за насърчаване на редовното посещение на учебните занятия и продължаване на образованието. Организирани са беседи за превенция на ранните бракове, участие в училищни инициативи, извънкласни и извънучилищни дейности.

В периода 2023 – 2025 г. в училището са реинтегрирани 13 ученици, завърнали се от чужбина. За тях са осигурени консултации и подкрепа за адаптиране към образователната среда, включително за преодоляване на различията в учебното съдържание и езиковите затруднения. Предприетите мерки са допринесли за успешното им включване в учебния процес и социалната среда на училището.

СУ „Никола Й. Вапцаров“ участва активно в национални програми и проекти, сред които „Успех за теб“, „Модернизиране на професионалното образование и обучение“, „МОСТ“, „За чиста околна среда“, „България – образователни маршрути“ и занимания по интереси. Училището насърчава професионалното развитие на педагогическите специалисти чрез участие във вътрешноинституционални и квалификационни обучения, свързани с работата в мултикултурна образователна среда.

Реализираните дейности допринасят за ограничаване на отпадането от училище, подобряване на образователното включване и създаване на подкрепяща среда за всички ученици, независимо от техния етнически произход и социален статус.

• СУ „Никола Й. Вапцаров“ с. Дреновец

В периода 2023 – 2025 г. СУ „Никола Й. Вапцаров“ – с. Дреновец реализира комплекс от дейности, насочени към социалното включване, образователната подкрепа и личностното развитие на учениците, включително на учениците от ромски произход и други уязвими групи. Дейностите са част от училищната политика за осигуряване на равен достъп до качествено образование, повишаване на мотивацията за учене и намаляване на риска от отпадане от образователната система.

В рамките на проекта „Занимания по интереси“ и други извънкласни форми са организирани дейности в областта на изкуствата, науката и спорта, които подпомагат развитието на творческите способности, комуникативните умения, работата в екип и межкултурното общуване. През учебната 2024/2025 година са сформирани шест групи с участието на 50 ученици: „Шахмат“, „Сръчковци“, „Училищен вестник“, „Аз пея и играя“, „Вълшебни ръце“ и „Занимателна математика“.

Училището активно участва в Националната програма „Заедно в изкуствата и в спорта“, в рамките на която са сформирани театрална група, отбори по волейбол и футбол, и група по изящни изкуства. Чрез организирани състезания, празници и съвместни инициативи с родители и местната общност се насърчават толерантността, взаимното уважение и активното участие в училищния живот.

*План за действие на община Ружинци за равенство, приобщаване
и участие на ромите за периода 2026-2030 г.*

През учебната 2023/2024 година е проведен спортен празник в партньорство със СУ „Никола Йонков Вапцаров“ – с. Ружинци, Фондация „С.Е.Г.А.“ и Фондация „Рома-Лом“, с участието на ученици, родители, учители и служители.

През 2025 г. е реализиран проект „Образование с доверие“, насочен към укрепване на връзката между училището, семейството и местната общност. По Националната програма „Заедно за всяко дете“ е проведена кампанията „Образованието отваря врати“, включваща информационни събития, дискусии и дейности за популяризиране значението на образованието. Организиран са родителски работилници „Вярвам в моето дете“, коледни базари в селата Дреновец и Ружинци и образователна екскурзия до гр. Чипровци с участието на ученици, родители и учители.

Родителите участват активно в училищния живот чрез екологични инициативи, спортни празници, дейности по благоустрояване на училищната среда и кампании за разделно събиране на отпадъци. По проект „Успех за теб“ се реализира и дейност за интензивна работа с родители под мотото „Да бъдеш добър – семейният пример, който променя света“.

В периода 2023 – 2025 г. училището изпълнява проект BG05SFPR001-1.001-0001 „Успех за теб“, чрез който се предоставя допълнителна образователна и личностна подкрепа на ученици със затруднения в обучението, ученици в риск от отпадане, със специални образователни потребности, хронични заболявания и изявиени дарби. През учебната 2023/2024 година 19 ученици са получили подкрепа за преодоляване на обучителни затруднения, а 78 ученици са участвали в допълнителни обучения по български език и литература и математика. През учебната 2024/2025 година обща подкрепа е осигурена на 9 ученици въз основа на анализ на резултатите от входните нива.

По проект BG05SFPR001-3.001-0001 „Модернизиране на професионалното образование и обучение“ учениците участват в практически обучения, посещения на предприятия и дейности за развитие на професионални и предприемачески умения. Ученици от професиите „Офис-секретар“, „Икономист“ и „Готвач“ провеждат практика в реална работна среда в Община Ружинци, Кметство Дреновец, Общинска служба „Земеделие“ и Дома за стари хора в с. Дреновец. В рамките на проекта са организирани „Панорама на средното образование“, „Седмица на професионалните умения – Професиите в действие“, както и участия в кулинарни и професионални изложения.

През 2025 г. ученици от училището се включват и в програмата „Млади предприемачи“, чрез която развиват умения за планиране, инициативност, предприемачество и работа в екип.

Училището реализира последователна политика за екологично образование чрез участие в кампанията „Влез в зеления кръг“ и програмата „Екоучилища“. В резултат на активната работа е получено международното отличие „Зелен флаг“. През 2025 г. по проект на ПУДООС в рамките на Националната кампания „Чиста околна среда“ е създадена училищна еко градина.

За повишаване качеството на образователния процес педагогическите специалисти участват в обучения и обмен на добри практики. През учебната 2023/2024

План за действие на община Ружинци за равенство, приобщаване и участие на ромите за периода 2026-2030 г.

година двама учители преминават обучение по проект „Лидерландия“, насочено към развитие на граждански и лидерски умения. През март 2024 г. дванадесет педагогически специалисти участват в обучение „Пролетно училище“ по проект „Приобщаване на училища“ на Фондация „С.Е.Г.А.“, посветено на работата в мултикултурна и приобщаваща образователна среда.

Училището поддържа партньорства с висши учебни заведения, като в периода са проведени стажантски практики на студенти от Русенски университет „Ангел Кънчев“ – филиал Видин и Великотърновски университет „Св. Св. Кирил и Методий“ – филиал Враца.

Реализираните дейности допринасят за повишаване на образователната мотивация, социалното приобщаване и активното участие на учениците в училищния и обществен живот, като създават условия за успешна интеграция на учениците от ромски произход и други уязвими групи.

• ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ с. Бело поле

В ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, с. Бело поле в рамките на проекти „Успех за теб“ и „Умения на фокус“, както и заниманията по интереси „Моето семейство“, „Малки сръчковци“ и Клуб „Екология“ се полагат усилия за интегриране и приобщаване на ученици от малцинствените групи.

ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, с. Бело поле е организирано следните извънкласни дейности с участието на родители:

- Отбелязване деня на толерантността – 16 ноември;
- С цел намаляване на ПТП – проведени беседи, състезания и тематични родителски срещи;
- Участие в Коледен базар към общината с изработени картички, сувенири, сурвачки и коледни лакомства;
- Отбелязване Световния ден на човешките права;
- Тържествено отбелязване на 3 март – Националният празник на Република България;
- Отбелязване на 9 май – деня на Европа;
- Отбелязване на 11 май – патронен празник на училището.

В периода 2023-2025 г. на територията на общината са отчетени лица от ромски произход със завършено висше образование. Налични данни показват единични случаи на придобита висша образователна степен, включително квалификация за педагогически специалист - „учител“, специалност „Начална и специална педагогика“.

2.3. МКБППМН към община Ружинци

Дейността на МКБППМН е регламентирана в чл. 10 от Закона за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни. Местната комисия организира и координира социално-превантивната дейност на територията на общината, като работи съвместно с органите, имащи отношение към закрилата и защитата на малолетни и непълнолетни. Организирането и координирането на социално-превантивната дейност, предотвратяването и ограничаването на действието на криминогенните фактори са основни функции и задачи на МКБППМН.

План за действие на община Ружинци за равенство, приобщаване и участие на ромите за периода 2026-2030 г.

Във връзка с Постановление № 100 от 08.07.2018 г., изм. и доп. на 18.10.2019 г. на Министерски съвет за създаване и функциониране на Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяването на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителната училищна и предучилищна възраст в община Ружинци са сформирани екипи за обхват. В екипите участват представители на Регионалното управление на образованието - Видин, Общинска администрация Ружинци, Дирекция „Социално подпомагане“, МВР, училище и детска градина.

Екипите, реализират дейности по обхващане, задържане и записване в образователната система на идентифицирани деца в задължителна предучилищна и училищна възраст, отпаднали от училище, както и деца и ученици в риск от отпадане.

3. Здравеопазване

На територията на община Ружинци няма лечебни здравни заведения. Към 2026 г. на територията на община Ружинци практикува 1 лекар, медицинските специалисти по здравни грижи са 2 броя, а лекарите по дентална медицина - 0 броя.

Ученическото здравеопазване се осъществява от медицински персонал, назначен в училищата и детските учебни заведения. Общината осигурява равен достъп до всички видове медицински услуги на своите граждани, независимо от етническия им произход, вероизповедание и социален статус. Подобряването на здравето на всички граждани е в основата на политиките в областта на общественото здраве. Целите по този приоритет са насочени към активна промоция на здраве, превенция на хроничните незаразни болести и социално значими болести, активно подпомагане на уязвими групи за получаване на ефективен достъп до здравни грижи и здравно обслужване.

На територията на община Ружинци са проведени 39 здравни кампании относно профилактика и контрол на ХИВ, СПИН, туберкулоза и др.

В община Ружинци са назначени три броя здравни медиатори в делегираната от държавата дейност „Здравни медиатори“ и един здравен медиатор по Проект „Бъдеще за децата в община Ружинци“.

Изключително важна е ролята и посредничеството на здравният медиатор, който е свързващо звено между уязвимите групи от населението и системата на здравеопазване. Медиаторите работят предимно с лица с ниска здравна култура, улесняват достъпа им до здравни услуги, както и подпомага процеса на приобщаване на ромите сред българското общество. Повишаването на здравната култура и информираността е важна стъпка за осъзнаване на необходимостта от здравни грижи и услуги. Медиаторите са мост между общността и институциите.

Усилията на медиаторите са насочени към селата с компактно ромско население. Провеждат се индивидуални и групови консултации, мобилна работа, съдейства за осъществяване на планови имунизации, профилактични прегледи и др. Подпомагат се незапознатите със здравната система за получаване на достъп до здравни услуги, осъществява се посредничество между уязвими лица и социални

служби, предоставя се помощ при попълване на документи и осигуряване на участие в здравни профилактични дейности.

4. Заетост

Икономическите възможности на територията на община Ружинци са ограничени, което оказва влияние върху нивото на заетост на населението, включително и на лицата от ромската общност. Ниското образователно равнище и липсата на професионална квалификация продължават да бъдат сред основните фактори, затрудняващи достъпа до пазара на труда.

Съгласно предоставената информация от ДБТ-Белоградчик, броят на регистрираните безработни лица, които са се самоопределили като роми, е както следва:

- към края на 2023 г. – 141 лица, представляващи 28,3% от всички регистрирани безработни;
- към края на 2024 г. – 158 лица, представляващи 34,9%;
- към края на 2025 г. – 136 лица, представляващи 33,3%.

Данните показват, че делът на ромите сред регистрираните безработни лица остава значителен през целия наблюдаван период, въпреки отчетеното намаление на броя им през 2025 г.

По отношение на младежката безработица сред лицата от малцинствените групи до 29-годишна възраст са регистрирани:

- 30 лица към края на 2023 г.;
- 47 лица към края на 2024 г.;
- 28 лица към края на 2025 г.

След увеличението през 2024 г. се наблюдава намаление през 2025 г., което е положителна тенденция, но проблемът остава актуален и изисква продължаване на целенасочените мерки за подкрепа на младите хора.

Броят на лицата от малцинствените групи, включени в програми за заетост и временна заетост, е:

- 26 лица през 2023 г.;
- 33 лица през 2024 г.;
- 27 лица през 2025 г.

Участието в тези програми съдейства за придобиване на трудови навици, професионален опит и по-лесна интеграция на пазара на труда.

Независимо от положените усилия, високият дял на безработните лица от ромската общност налага продължаване на дейностите, насочени към повишаване на образователното равнище, професионалната квалификация и достъпа до заетост на територията на община Ружинци през периода 2026–2030 г.

През периода 2023–2025 г. на територията на община Ружинци се реализират дейности и програми, насочени към социалното включване и подобряване качеството на живот на уязвими групи от населението, включително лица и семейства от ромската общност. Политиките са насочени към осигуряване на достъп до социални, здравни и

*План за действие на община Ружинци за равенство, приобщаване
и участие на ромите за периода 2026-2030 г.*

образователни услуги, подкрепа за семейства в риск, превенция на социалното изключване и насърчаване на равнопоставеността.

През 2023 г. стартира проект „Бъдеще за децата и семействата в община Ружинци“, финансиран по Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021–2027. Проектът предоставя подкрепа за деца и семейства в риск чрез социални консултации, дейности за повишаване на родителския капацитет, социална интеграция и насърчаване на активното участие в обществения живот.

На територията на общината се прилагат национални политики и мерки за социално подпомагане, включително предоставяне на социални помощи, подкрепа за семейства с ниски доходи, услуги за деца в риск, здравно и образователно посредничество и дейности за превенция на социалното изключване. Особено внимание се отделя на образователната интеграция на децата от уязвими групи чрез работа с родители, образователни медиатори и включване на учениците в образователни и извънкласни дейности.

В община Ружинци се изпълнява проект „Предоставяне на услуги по осигуряване на топъл обяд и подкрепа на нуждаещи се лица на територията на община Ружинци“. Освен предоставянето на ежедневна храна, на потребителите се оказва съдействие за достъп до социални услуги, социално подпомагане и административно обслужване чрез предоставяне на съпътстващи мерки.

Продължава прилагането на Механизма „Лична помощ“, чрез който се осигуряват консултации, съдействие и подкрепа на лица с увреждания и техните семейства при кандидатстване и ползване на услугата.

Съществен принос за подобряване достъпа до услуги има създаденият „Център за достъп до услуги“ в с. Ружинци по мярка „Насърчаване на равнопоставеността – Здраве и приобщаващо образование за всички – ЗОВ II“ по Швейцарско-българската програма за сътрудничество. Центърът предоставя интегрирани здравни, социални и образователни услуги както в основния офис в с. Ружинци, така и чрез изнесено работно място в с. Дреновец. Осигурена е необходимата материална база и транспорт за достигане до потребителите и улесняване на достъпа им до институции и услуги.

В сферата на социалната подкрепа се реализират и дейности чрез партньорства с образователни институции и неправителствени организации. СУ „Никола Й. Вапцаров“ – с. Ружинци подпомага уязвими деца и семейства чрез дарителски кампании, предоставяне на учебни материали, дрехи и съдействие при социално подпомагане. Общината има сключен договор с Българска хранителна банка за предоставяне на дарения от хранителни продукти на нуждаещи се лица и семейства.

Предприетите мерки допринасят за подобряване на достъпа до социални услуги, намаляване на риска от социално изключване и създаване на условия за по-пълноценно участие на уязвимите групи в обществения живот. Въпреки постигнатите резултати остава необходимостта от продължаване и разширяване на дейностите за социално включване, подкрепа на семействата, насърчаване на образованието и подобряване достъпа до здравни и социални услуги за ромската общност и останалите уязвими групи на територията на община Ружинци.

5. Жилищни условия

Ромското население на територията на община Ружинци не живее изолирано от останалите етнически групи и е интегрирано в населените места на общината. Жилищните условия са различни в отделните домакинства, като преобладаващата част от населението обитава собствени жилища.

По данни от Преброяването 23% от ромското население живее в с. Ружинци, 49% в с. Бело поле, 12% в с. Дреновец и 9% в с. Черно поле.

За всички населени места на територията на община Ружинци са изработени, одобрени и влезли в сила кадастрални карти и кадастрални регистри, което създава необходимите предпоставки за ефективно устройство и управление на територията.

На територията на общината няма регистрирани случаи на принудително съборени жилищни сгради по реда на Закона за устройство на територията.

В община Ружинци няма изградени социални жилища. Съгласно предоставената информация, необходимост от такива не е установена, тъй като по-голямата част от ромското население притежава собствени жилища.

Община Ружинци последователно предприема мерки за подобряване на жилищната среда и техническата инфраструктура във всички населени места, включително в районите с компактно ромско население. При реализиране на инфраструктурни проекти, свързани с асфалтиране и рехабилитация на улици, модернизиране на уличното осветление чрез подмяна с енергийно ефективни съоръжения, подобряване на водоснабдяването и други благоустройствени дейности, приоритетно внимание се отделя на кварталите и районите с концентрация на уязвими групи от населението.

Във всички населени места на общината са изградени кътове за отдых, които създават условия за социални контакти и пълноценно използване на обществените пространства. В селата Ружинци, Дреновец и Бело поле са изградени паркове и спортни площадки, които допринасят за подобряване качеството на живот, насърчаване на активния начин на живот и социалното включване на децата и младите хора.

В бъдеще общината ще продължи да реализира дейности за подобряване на жилищната среда, техническата инфраструктура и обществените пространства, с цел осигуряване на по-добри условия за живот на всички жители и насърчаване на социалното приобщаване на уязвимите групи.

6. Върховенство на закона и недискриминация

Законодателството гарантира равните възможности и защита от дискриминация за всички, независимо от тяхната етническа принадлежност, пол, възраст, здравно състояние, вероизповедание, сексуална ориентация и други признаци. Това е залегнало в Конституцията на Република България, в Закона за защита от дискриминация и в редица други закони и подзаконовни нормативни актове. Важен фактор за противодействие на дискриминацията е участието на самите роми при взимане на решения, участието в обществени структури и граждански организации.

План за действие на община Ружинци за равенство, приобщаване и участие на ромите за периода 2026-2030 г.

На територията на община Ружинци за гарантиране правата на гражданите, защита на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на езика на омразата работят служителите от структурите на МВР. Основна насока при работата им е недопускането на междуличностни конфликти между различните етноси, като се съблюдава спазването на обществения ред. Извършва се превантивна дейност срещу разпространението на наркотици. Провеждат се срещи между институциите и беседи в училищата на територията на Община Ружинци за запознаване с правата им по ЗБППМН и НК сред малолетните и непълнолетните. Изнасят се беседи по въпросите за агресията сред подрастващите, тютюнопушенето и употребата на алкохол, домашното насилие и общуването в Интернет.

С децата с проблемно поведение и техни родители приоритетно работи Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни. Взема се дейно участие при защита правата на децата и гарантирането на равноправно отношение към всяко едно от тях, независимо от етническата им принадлежност.

В община Ружинци съжителстват в разбирателство представители от малцинствата. Не съществува етническо напрежение и межкултурно неразбирателство. Непрекъснато се прилагат мерки и се изпълняват дейности за задържане на учениците от ромски произход в училищата, а чрез различни програми и проекти се осигурява работа на трайно безработни роми.

7. Култура и медии

В периода 2023 - 2025 г. на територията на община Ружинци се реализират разнообразни културни, образователни, социални и спортни инициативи, които създават условия за активно участие на представители на ромската общност в обществения живот и насърчават межкултурния диалог и взаимното уважение между различните етнически групи.

В образователните институции на територията на общината се провеждат дейности, насочени към приобщаващо образование, равнопоставеност и развитие на творческите способности на учениците. В СУ „Никола Й. Вапцаров“ – с. Дреновец и СУ „Никола Й. Вапцаров“ – с. Ружинци учениците, включително тези от ромски произход, участват активно в училищни празници, благотворителни кампании, театрални постановки, творчески изяви, спортни състезания, инициативи за гражданско образование и дейности за превенция на социално значими проблеми. Реализираните дейности допринасят за изграждането на толерантна училищна среда, насърчават активното участие на учениците и подпомагат развитието на социални и граждански компетентности.

Особено значение за културното и социалното приобщаване имат извънкласните дейности, реализирани по национални програми и проекти, които предоставят възможности за участие в театрални, музикални, художествени и спортни инициативи. Чрез тях учениците придобиват умения за работа в екип, развиват творческия си потенциал и изграждат положителни модели на поведение и общуване.

План за действие на община Ружинци за равенство, приобщаване и участие на ромите за периода 2026-2030 г.

Съществен принос за съхраняването и популяризирането на културната идентичност на ромската общност имат народните читалища на територията на община Ружинци. В самодейните състави активно участват деца и възрастни от ромски произход, които се включват във фолклорни събори, фестивали и културни прояви на местно, национално и международно ниво. Чрез участието си те допринасят за опазването на традициите и за утвърждаването на културното многообразие като ценност за местната общност.

На територията на общината ежегодно се отбелязват празници и инициативи, свързани с културното наследство на различните етнически общности. Сред тях е и Международният ден на ромите – 8 април, който се чества чрез културни прояви, музикални и танцови изпълнения и инициативи, насочени към популяризиране на ромската култура и насърчаване на междуетническото разбирателство.

През периода дейности в подкрепа на социалното включване и межкултурния диалог реализира и „Център за достъп до услуги“ – Ружинци по Швейцарско-българската програма за сътрудничество. Центърът участва в инициативи, свързани с представянето на ромските традиции, обичаи и празници, като съдейства за изграждането на атмосфера на взаимно уважение, толерантност и приемане на културното многообразие.

Реализираните през периода 2023 - 2025 г. дейности показват устойчиво участие на представители на ромската общност в културния и обществен живот на община Ружинци. Те допринасят за укрепване на междуетническия диалог, съхраняване на културната идентичност и създаване на условия за активно гражданско участие и социално приобщаване.

V. МЕХАНИЗЪМ ЗА УПРАВЛЕНИЕ, МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА

Политиките за приобщаване и социално включване на ромската общност са неразделна част от общинските и националните политики за подобряване качеството на живот, намаляване на социалните неравенства и насърчаване на равните възможности за всички граждани. Постигането на тези цели изисква последователни действия, ефективно използване на наличните ресурси и активно сътрудничество между институциите, местната власт, гражданските организации, представителите на ромската общност и всички заинтересовани страни.

Социалното включване и интеграцията на ромите представляват дългосрочен процес, основан на принципите на равнопоставеност, участие и взаимно уважение. Успешното изпълнение на плана е свързано с изграждането на устойчиво партньорство между местните институции и местната общност, което да съдейства за идентифициране на проблемите, планиране на адекватни мерки и реализиране на съвместни инициативи за подобряване условията на живот и насърчаване на социалното приобщаване.

Наблюдението на изпълнението на Общинския план за действие се осъществява чрез ежегодно проследяване на напредъка по заложените цели, приоритети и мерки. За целта ежегодно се изготвя мониторингов доклад, основан на информация, предоставена от отговорните институции, образователни и социални структури, както и от всички организации, участващи в изпълнението на плана.

Координацията по подготовката на доклада се осъществява от Общинския съвет по сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси към община Ружинци. Съветът събира, обобщава и анализира постъпилата информация и изготвя проект на годишен доклад за изпълнението на плана.

Годишният доклад се обсъжда на заседание на Общинския съвет по сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси, след което се представя за разглеждане и приемане от Общински съвет – Ружинци.

1. Наблюдение на изпълнението на Плана

Наблюдението на изпълнението на Общинския план за действие се осъществява чрез ежегодно проследяване на напредъка по заложените цели, приоритети и мерки. За целта ежегодно се изготвя мониторингов доклад, основан на информация, предоставена от отговорните институции, образователни и социални структури, както и от всички организации, участващи в изпълнението на плана.

Координацията по подготовката на доклада се осъществява от Общинския съвет по сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси към община Ружинци. Съветът събира, обобщава и анализира постъпилата информация и изготвя проект на годишен доклад за изпълнението на плана.

Годишният доклад се обсъжда на заседание на Общинския съвет по сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси, след което се представя за разглеждане и приемане от Общински съвет – Ружинци.

С цел повишаване на ефективността на наблюдението се насърчава участието на представители на ромската общност, млади хора, жени, неправителствени

План за действие на община Ружинци за равенство, приобщаване и участие на ромите за периода 2026-2030 г.

организации и други заинтересовани страни чрез различни форми на обществено обсъждане, консултации и гражданско участие. Събраната информация се използва за анализ на постигнатите резултати, идентифициране на добри практики и планиране на последващи мерки за подобряване изпълнението на плана.

2. Оценка на изпълнението на Плана

Оценката на изпълнението на Общинския план за действие има за цел да установи степента на постигане на поставените цели, ефективността на реализираните дейности и въздействието на предприетите мерки върху целевите групи. Оценката се извършва в края на периода на действие на плана и служи като основа за планиране на бъдещи политики и дейности за интеграция и социално включване.

3. Принципи на мониторинга и оценката

Прозрачност

Процесът на наблюдение и оценка се основава на прозрачност и публичност при събирането, обработването и представянето на информацията. Осигуряването на достъп до информация позволява на заинтересованите страни и гражданите да бъдат информирани за изпълнението на плана и постигнатите резултати.

Отчетност

Мониторингът предоставя информация за степента на изпълнение на заложените цели и мерки, ефективността на предприетите действия и рационалното използване на наличните ресурси. Чрез него се осигурява отчетност пред местната общност и институциите.

Отговорност и партньорство

При изпълнението на плана всички институции и организации следва да отчитат потребностите и интересите на различните целеви групи и да работят в партньорство за постигане на поставените цели. Особено значение има активното участие на местната общност и представителите на уязвимите групи.

Ефективност

Системата за мониторинг и оценка подпомага вземането на информирани решения и допринася за по-ефективното планиране и реализиране на дейностите. Чрез редовното проследяване на резултатите се създават условия за своевременно предприемане на коригиращи действия при необходимост.

Гражданско участие

Мониторингът насърчава участието на гражданите, неправителствените организации и местните общности в процеса на изпълнение на плана. Активното включване на заинтересованите страни съдейства за по-добро отчитане на потребностите на населението и за повишаване на общественото доверие към провежданите политики.

VI. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

В плана за действие са включени следните приоритети с основни оперативни цели:

- **Приоритет „Образование“:** Създаване на условия за осъществяване на качествено и приобщаващо образование, както и за образователна интеграция и интеркултурно образование за деца и ученици, в т.ч. за уязвими групи, включително роми;
- **Приоритет „Здравеопазване“:** Осигуряване на равен достъп до качествено обществено здравеопазване и подобряване на здравословното състояние на населението в обособените уязвими общности, с концентрация на бедност;
- **Приоритет „Заетост“:** Равнопоставен достъп и подобряване реализацията на ромите на пазара на труда и повишаване на дела на заетите сред тях; намаляване на социалните неравенства и активното им социално приобщаване;
- **Приоритет „Жилищни условия“:** Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура и инфраструктура за публични услуги;
- **Приоритет „Върховенство на закона и недискриминация“:** Гарантиране правата на гражданите, с акцент върху жените и децата, защита на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на „език на омразата“;
- **Приоритет „Култура“:** Подобряване на условията за равнопоставен достъп на ромската общност до обществения културен живот, съхранение и популяризиране на ромската традиционна култура, развитие и популяризиране на творчеството като фактори за културна интеграция и социално сближаване. Преодоляване на езика на омразата и възпроизвеждането на предразсъдъци към ромите в медиите с оглед на изграждане на позитивен образ на общността.

В плана за действие са включени само цели и мерки от Националния план за действие за периода 2024-2027 г. за изпълнение на Националната стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите 2021-2030 г., които са приложими за Община Ружинци и са номерирани в съответствие с Националния план.

*План за действие на община Ружинци за равенство, приобщаване
и участие на ромите за периода 2026-2030 г.*

№	Мерки	Отговорна институция	Източник на финансиране	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност	2026	2027	2028	2029	2030
ПРИОРИТЕТ „ОБРАЗОВАНИЕ“											
Цел 1: Ефективен обхват, включване и реинтеграция на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст от уязвими групи, включително роми											
1.1	Подпомагане на процеса на обхващане и включване в образователната система на деца и ученици, подлежащи на задължително предучилищно и училищно образование. Реализиране на дейности по Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст	Община Ружинци; Детски градини; Училища; Образователни медиатори	Общински бюджет; Национални програми; Програма за дейността на ЦОИДУЕМ	Брой проведени дейности за обхват и включване на деца и ученици, подлежащи на задължително предучилищно и училищно образование, с фокус върху роми		5					
				Брой обхванати и включени в резултат на проведените дейности	13	5					
Цел 2: Осигуряване на условия за осъществяване на приобщаващо образование и образователна интеграция на деца и ученици от уязвими групи, включително роми											
2.1	Допълнително обучение по учебни предмети за преодоляване на пропуски в овладяване на учебното съдържание, както и за успешно представяне на НВО и ДЗИ за ученици от уязвими групи, в това число роми.	МОН, Изпълнителна агенция „Програма за образование“	Проект „Успех за теб“ по Програма „Образование“ 2021-2027 г.	Брой ученици в риск от отпадане от образование, включени в допълнително обучение		5					
Цел 3: Повишаване на качеството на образование в детски градини и училища с концентрация на деца и ученици от уязвими групи, включително роми											

**План за действие на община Ружинци за равенство, приобщаване
и участие на ромите за периода 2026-2030 г.**

№	Мерки	Отговорна институция	Източник на финансиране	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност	2026	2027	2028	2029	2030
3.1	Провеждане на обучения за повишаване на капацитета на институциите в системата на училищното образование за осъществяване на приобщаващо образование, в т.ч. чрез квалификация на педагогическите специалисти и на непедагогическия персонал, вкл. образователните медиатори и/или социални работници	МОН; Изпълнителна агенция „Програма за образование“	Със средства по Програма „Образование“ 2021-2027 г. по проект „Успех за теб“	Брой проведени обучения за педагогически специалисти и непедагогически персонал, в това число образователни медиатори и/или социални работници		5					
3.2	Провеждане на обучение на педагогически и непедагогически персонал за овладяване на интеркултурни компетентности чрез използване на нетрадиционни и иновативни методи	Община Ружинци; Детски градини	ЦОИДУЕМ	Брой обучения		5					
				Брой обучени педагогически специалисти;		10					
				Брой обучени непедагогически специалисти.		10					
3.3	Осигуряване на подходяща подкрепа на образователни институции с концентрация на деца и ученици от уязвими групи спрямо установените потребности, включително за назначаване на образователни медиатори	Община Ружинци; Училища; Детски градини	Държавен бюджет	Брой образователни институции, за които са осигурени целеви средства за работа с деца и ученици от уязвими групи		4					
3.4	Повишаване квалификацията на педагогическите специалисти и образователни медиатори за работа с уязвими групи	Община Ружинци; Училища; Детски градини	Общински бюджет	Брой обучени педагогически специалисти и образователни медиатори за работа с уязвими групи		3					
3.5	Привличане на деца и ученици от уязвими групи, включително роми за читатели на библиотеките в читалищата	Читалища с библиотеки в общината	Общински бюджет	Брой привлечени за читатели в библиотеките		10					

**План за действие на община Ружинци за равенство, приобщаване
и участие на ромите за периода 2026-2030 г.**

№	Мерки	Отговорна институция	Източник на финансиране	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност	2026	2027	2028	2029	2030
3.6	Включване на деца и ученици от уязвими групи, включително роми в Национални кампании, насърчаващи четенето – Поход на книгите, Маратон на четенето, Нощ на литературата и др.	РБ „Михалаки Георгиев“ Видин	Бюджет на РБ „Михалаки Георгиев“ Видин	Брой деца от уязвими групи		20					
Цел 4: Преодоляване на процесите на обособяване (т.н. сегрегация и вторична сегрегация) в детски градини и училища чрез образователни мерки за десегрегация											
4.1	Изграждане на образователна и обществена среда за реализиране процес на десегрегация	Община Ружинци; Училища; Детски градини	Национална програма „Подпомагане на общини за реализиране на дейности за образователна десегрегация и превенция за недопускане на вторична сегрегация“	Брой детски градини и училища, включени в проекти		4					
				Брой включени в реализирани дейности за изграждане на образователна и/или обществена среда за реализиране процес на десегрегация:		5					
				деца		20					
				ученици		10					
				родители		30					
				непедагогически персонал		10					
				представители на местна власт		5					
4.2	Осигуряване на безплатни пособия и материали за деца в задължително предучилищно образование и за ученици, посещаващи сегрегирани образователни институции с цел достъп до образование в несегрегирани приемни образователни институции	Община Ружинци	Национална програма „Подпомагане на общини за реализиране на дейности за образователна десегрегация и превенция за недопускане на вторична сегрегация“	Брой деца в задължително предучилищно образование и ученици до VII клас, включени в процеса на образователна десегрегация и превенция за недопускане на вторична сегрегация и за които са осигурени учебни пособия и материали		10					
				Брой осигурени образователни комплекта		50					

**План за действие на община Ружинци за равенство, приобщаване
и участие на ромите за периода 2026-2030 г.**

№	Мерки	Отговорна институция	Източник на финансиране	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност	2026	2027	2028	2029	2030
Цел 5: Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците с различни етнокултурни маркери, включително роми чрез утвърждаване на интеркултурното образование, като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система											
5.1	Иновативни форми за интеркултурно образование в образователните институции в системата на предучилищното образование	Община Ружинци; Детски градини	ЦОИДУЕМ	Брой образователни институции, работещи по проекти		4					
				Брой включени деца		30					
5.2	Формиране на знания, умения, нагласи и ценности за интеркултурна компетентност в децата и учениците. Реализиране на неформални обучения.	Училища; Детски градини	Общински бюджет	Брой реализирани дейности за интеркултурна компетентност		5					
Цел 6: Ефективно взаимодействие „образователна институция – семейство“ с фокус върху родители от уязвими групи, включително роми, за повишаване значимостта на образованието чрез промяна на нагласите											
6.1	Приобщаване на родители от уязвими групи, включително роми, към училищния живот и мотивирането им за образованието на техните деца	Община Ружинци; Училища	Национални програми и др. източници	Брой детски градини и училища, в които се реализират дейности за приобщаване на родители		4					
				Брой родители, вкл. роми, подкрепени за включване в мултикултурна образователна среда		10					
6.2	Дейности с родители /обучения, иновативни родителски срещи, срещи в общности, кампании, културни и спортни мероприятия), насочени към подобряване на взаимодействието „образователна институция – семейство“ с цел ефективна образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства и етнокултурните общности.	Училища; Детски градини	Национални програми и др. източници	Брой проведени дейности с родители		5					
				Брой родители, включени в дейности за ефективна образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства и етнокултурните общности.		10					

**План за действие на община Ружинци за равенство, приобщаване
и участие на ромите за периода 2026-2030 г.**

№	Мерки	Отговорна институция	Източник на финансиране	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност	2026	2027	2028	2029	2030
6.3	Психолого-педагогическо и социално-комуникативно приобщаване на родителите от етническите малцинства и етнокултурните общности към образователната среда и за създаване на мотивация у тях за образованието на техните деца.	Училища; Детски градини	Национална програма „Подпомагане на общини за реализиране на дейности за образователна десегрегация и превенция за недопускане на вторична сегрегация“	Брой проведени дейности с родители за психолого-педагогическо и социално-комуникативно приобщаване		5					
				Брой родители, включени в дейности за психолого-педагогическо и социално-комуникативно приобщаване.		10					
Цел 7: Насърчаване на участието на лица от уязвими групи, включително роми, в продължаващо образование и/или професионална квалификация и/или висше образование											
7.1	Професионална квалификация за образователни медиатори	ЦОИДУЕМ	Швейцарско-българска програма за сътрудничество	Образователни медиатори, придобили професионална квалификация		3					
7.2	Кандидат-студентски курсове за образователни медиатори от ромски произход за кандидатстване във факултетите по педагогика в българските университети	ЦОИДУЕМ	Швейцарско-българска програма за сътрудничество	Подготвени образователни медиатори от ромски произход за кандидатстване по специалност „Педагогика“		2					
				Брой образователни медиатори и помощник-учители, включени в обучение за кандидатстване във висше училище за получаване на педагогическа специалност		2					
ПРИОРИТЕТ „ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ“											

*План за действие на община Ружинци за равенство, приобщаване
и участие на ромите за периода 2026-2030 г.*

№	Мерки	Отговорна институция	Източник на финансиране	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност	2026	2027	2028	2029	2030
Цел 1: Подобряване на майчиното и детското здравеопазване в обособените уязвими общности, с концентрация на бедност											
1.1	Обхват на деца без общопрактикуващи лекари открити от здравните медиатори	Община Ружинци, здравни медиатори	Делегиран бюджет	Брой регистрирани деца, без общопрактикуващи лекари		3					
1.2	Специализирана патронажна грижа за бременни жени и майки на деца 0-2 г. в обособени уязвими общности	МЗ	Държавен бюджет	Брой обхванати бременни и семейства с деца 0-2 г. с патронажна грижа	40	120					
Цел 2: Подобряване на достъпа до качествено обществено здравеопазване на лица, намиращи се в ситуация на бедност и социална уязвимост											
2.1	Превенция и контрол на ХИВ. Анонимно и безплатно консултиране и изследване за ХИВ и сексуално предавани инфекции в КАБКИС.	МЗ, РЗИ, НПО	Държавен бюджет	Брой лица достигнати с услуги за превенция на ХИВ		Изследването е анонимно					
2.2	Подобряване контрола на туберкулозата сред ромска общност; Провеждане на скрининг за риска, изследване за туберкулоза; подкрепа в процеса на лечение на болните от туберкулоза.	МЗ, РЗИ, НПО, ЛЗ	Национална програма за превенция на туберкулозата за периода 2026–2030 г.	Брой лица обхванати със скрининг за риска от туберкулоза		Изследването е анонимно					
2.3	Прегледи и назначаване на изследвания за социално значими заболявания с мобилни кабинети - флуорографи, ехографи и клинични лаборатории	МЗ	Държавен бюджет	Брой проведени прегледи и изследвания за социално значими заболявания с мобилни кабинети - флуорографи, ехографи и клинични лаборатории		10					
Цел 3: Намаляване на стигмата и дискриминацията на хора от уязвими групи											
3.1	Провеждане на обучения и събития за превенция употребата на психоактивни вещества и установяване на здравословен начин на живот	ОбСНВ; Здравни медиатори	Общински бюджет	Брой проведени обучения		5					
				Брой участници в обученията		10					
Цел 4: Развитие на концепцията за здравна медиация											

**План за действие на община Ружинци за равенство, приобщаване
и участие на ромите за периода 2026-2030 г.**

№	Мерки	Отговорна институция	Източник на финансиране	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност	2026	2027	2028	2029	2030
4.1	Обучение на нови здравни медиатори за придобиване на необходимите знания и умения съгласно чл. 7, ал. 2 от Наредба № 1 от 19.08.2020 г. за изискванията за дейността на здравните медиатори - разходи за настаняване	МЗ, РЗИ и НЦОЗА	Държавен бюджет	Брой обучени здравни медиатори		3					
4.2	Обучение за професионално развитие на здравни медиатори – съгласно чл. 7, ал. 4 от Наредба № 1 от 19.08.2020 г. за изискванията за дейността на здравните медиатори	МЗ, РЗИ	Държавен бюджет	Брой квалифицирани здравни медиатори		3					
Цел 5: Осигуряване на устойчиво изпълнение на политиката по предпазване от ваксинапредотвратими заразни заболявания с цел повишаване на обхвата на подлежащите лица по националния имунизационен календар и поддържане на висок имунизационен обхват											
5.1.	Разяснителни кампании за необходимостта от ваксиниране на населението със задължителните имунизации по Националния имунизационен календар и за ползите от препоръчителните имунизации	РЗИ, Здравни медиатори, Общини		Брой проведени кампании за разясняване на необходимостта от ваксиниране на населението със задължителните имунизации по Националния имунизационен календар и за ползите от препоръчителните имунизации		5					
ПРИОРИТЕТ „ЗАЕТОСТ“											
Цел 1: Насърчаване на заетостта чрез мотивиране, професионално ориентиране и обучение на безработни лица											
1.1	Мотивиране за активно поведение на пазара на труда/за търсене на работа (групови срещи за активно поведение на пазара на труда и участие в Ателие за търсене на работа)	АЗ	Държавен бюджет	Брой лица самоопределили се като роми, мотивирани за активно поведение на пазара на труда/за търсене на работа		20					

*План за действие на община Ружинци за равенство, приобщаване
и участие на ромите за периода 2026-2030 г.*

№	Мерки	Отговорна институция	Източник на финансиране	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност	2026	2027	2028	2029	2030
1.2	Професионално ориентиране (групово)	АЗ	Държавен бюджет	Брой лица самоопределили се като роми, включени в професионално ориентиране		20					
Цел 2: Насърчаване на социалния и гражданския диалог в подкрепа на трудовата реализация на ромите											
2.1	Инициативи и кампании с ромски организации на местно и национално ниво и срещи с работодатели за преодоляване на негативните нагласи по отношение осигуряването на заетост на лица, самоопределили се като роми	АЗ	Държавен бюджет	Брой срещи на представители на ДБТ с ромски лидери и организации по места		20					
Цел 3: Осигуряване на заетост, вкл. чрез предприемачество на лица от ромски произход											
3.1	Насърчаване на заетостта, вкл. чрез предприемачество на безработни самоопределили се като роми, чрез включване в програми и мерки по реда на ЗНЗ, в рамките на НПДЗ и ПРЧР 2021-2027	АЗ	Държавен бюджет	Брой лица самоопределили се като роми с осигурена субсидирана заетост		10					
3.2	Насърчаване на заетостта на първичния пазар на труда (извън мерки и програми)	АЗ	Държавен бюджет	Брой лица самоопределили се като роми с осигурена заетост на първичния пазар на труда		10					
Цел 4: Активиране на безработни в неравностойно положение на пазара на труда и икономически неактивни лица, чрез насърчаване на трудовото медиаторство и предоставяне на интегрирани услуги по заетост и социално подпомагане											
4.1	Трудово медиаторство, предоставяно от лица, самоопределили се като роми	АЗ	Държавен бюджет; ПРЧР 2021-2027	Брой лица с осигурена заетост като трудови посредници от ромски произход		10					

*План за действие на община Ружинци за равенство, приобщаване
и участие на ромите за периода 2026-2030 г.*

№	Мерки	Отговорна институция	Източник на финансиране	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност	2026	2027	2028	2029	2030
4.2	Активиране на икономически неактивни лица от дейността на трудовите посредници - ромски и младежки медиатори	АЗ	Държавен бюджет; ПРЧР 2021-2027	Брой активирани лица, от ромски произход от работата на трудовите посредници - ромски медиатори		10					
4.3	Инициативи, насърчаващи активирането на безработни и икономически неактивни лица	АЗ	Държавен бюджет; ПРЧР 2021-2027	Брой лица, започнали работа в резултат от проведени трудови борси, дни на работодателя и мобилни бюра по труда		10					
ПРИОРИТЕТ „ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ“											
Цел 1: Осигуряване на условия за придобиване на финансово достъпни жилища и условия за въвеждане на алтернативни модели на социални жилища за домакинства от зоните с концентрация на бедност											
1.1	Осигуряване на общински жилища за настаняване на уязвими групи от населението	Община Ружинци	Средства от ЕС, Държавен бюджет, Общински бюджет	Брой настанени лица и семейства от уязвими групи		1					
Цел 2: Изграждане/реновиране на инфраструктура за предоставяне на интегрирани здравно-социални и социални услуги в общността за уязвими групи											
2.1	Реновиране на инфраструктура	Община Ружинци	Общински бюджет	Брой реновирани сгради		2					
Цел 3: Реконструкция на обекти на социалната инфраструктура за целите на образованието, културата и др.											
3.1	Реновиране на социалната инфраструктура	Община Ружинци	Общински бюджет	Брой реновирани сгради		2					
ПРИОРИТЕТ „ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ“											

**План за действие на община Ружинци за равенство, приобщаване
и участие на ромите за периода 2026-2030 г.**

№	Мерки	Отговорна институция	Източник на финансиране	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност	2026	2027	2028	2029	2030
Цел 2: Повишаване на институционалната култура и експертния капацитет на публичните институции (в т.ч. национална и местна администрация, съд, прокуратура и органи на МВР) по отношение на политиките за разнообразие, равнопоставеност, достойнство и основни човешки права на ЕС. Преодоляване на културните бариери в общуването и всякакви форми на дискриминационни нагласи.											
2.1	Обучение на полицейските служители по правата на човека и проблемите на малцинствата в рамките на професионалното обучение по месторабота	ОД МВР-Видин	Държавен бюджет	Брой обучени полицейски служители по правата на човека и проблемите на малцинствата в рамките на професионалното обучение по месторабота		10					
Цел 3: Повишаване на капацитета на правоприлагащите органи по отношение на борбата с престъпленията и проявите на дискриминация, насилие или омраза, основани на етническа принадлежност											
3.1	Обучение на полицейски служители (и на служители от други институции) за разбиране на етно-религиозните специфики на населението. Преодоляване на стереотипите от страна на служителите и повишаване на ефективността от професионалната им дейност в мултикултурална среда.	ИП-МВР; ОДМВР - Видин	Държавен бюджет	Брой обучени полицейски служители за разбиране на етно-религиозните специфики и нужди на ромското население		10					
3.2	Обучение на полицейски служители за работа с деца-жертви или в риск от насилие	ОД МВР-Видин	Държавен бюджет	Брой обучени полицейски служители за работа с деца-жертви или в риск от насилие		10					
3.3	Обучение на полицейски служители на тема „Управление на гнева и агресивните прояви“	ОД МВР-Видин	Държавен бюджет	Брой обучени полицейски служители		10					
Цел 4: Предприемане на целенасочени мерки и иновативни интегрирани услуги за повишаване на родителския капацитет в подкрепа на уязвимите семейства, подобряване на родителската грижа и за защита правата на децата											

*План за действие на община Ружинци за равенство, приобщаване
и участие на ромите за периода 2026-2030 г.*

№	Мерки	Отговорна институция	Източник на финансиране	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност	2026	2027	2028	2029	2030
4.1	Информационни дейности за децата и техните семейства относно правата на детето, регламентирани в Конвенцията на ООН за правата на детето и Закона за закрила на детето и за съществуващите услуги за подкрепа в общността	Доставчици на социални услуги	Бюджет на Социалните услуги	Брой проведени беседи с представители на ромската общност, вкл. деца		5					
4.2	Информационни дейности за децата и техните семейства относно съществуващи механизми за информиране и превенция на насилието сред и срещу деца	МКБППМН	Бюджет на МКБППМН	Брой консултации на деца и семейства		5					
4.3.	Социално подпомагане чрез социални помощи и услуги	ДСП	Държавен бюджет	Брой помощи на семейства, деца и лица с увреждане		5					
Цел 5: Повишаване на гражданското участие и информираност за гражданските права и задължения на лицата, живеещи в зоните с концентрация на бедност											
5.1	Провеждане на превантивни мероприятия по предотвратяване и противодействие на противообществените прояви на малолетните и непълнолетните	МКБППМН	Бюджет на МКБППМН	Брой работни срещи и събития за предотвратяване и противодействие на противообществените прояви		5					
Цел 6: Увеличаване на усилията в борбата с трафика на хора чрез ефективно прилагане на заложеното в документите на ООН, СЕ и ЕС и използване на съществуващите в ЕС инструменти											
6.1	Превенция и противодействие на всички форми на трафик на хора чрез провеждане на обучения в училища, в които учат деца от ромски произход	ОД МВР - Видин	Държавен бюджет	Брой деца, участници в обучения		5					
Цел 7: Утвърждаване на толерантни междуетнически отношения чрез спорт											
7.1	Участие на деца/ученици от уязвими групи в спортни прояви, организирани от Община Ружинци	Община Ружинци	Общински бюджет	Брой спортни прояви		5					
				Брой участници от уязвими групи		50					

План за действие на община Ружинци за равенство, приобщаване
и участие на ромите за периода 2026-2030 г.

№	Мерки	Отговорна институция	Източник на финансиране	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност	2026	2027	2028	2029	2030
ПРИОРИТЕТ „КУЛТУРА“											
Цел 1: Съхраняване и популяризиране на традиционната култура на ромската общност, насърчаване на творческото развитие на представители на общността, стимулиране на ромската общност за активно участие в общественния културен живот и насърчаване на межкултурния диалог											
1.1	Подкрепа на творчески проекти в областта на културата, съдействащи за межкултурния диалог и културата на ромската общност	Община Ружинци	Общински бюджет	Брой проекти		2					
1.2	Популяризиране на ромската култура чрез Културния афиш на Община Ружинци	Община Ружинци	Общински бюджет	Брой публикации в официалните канали на Община Ружинци		5					
1.3	Организиране и провеждане на традиционни ромски празници – Василица, Едерлези, Ден на ромската жена, 8-ми април – Международен ден на ромите и др.	Община Ружинци; читалища	Общински бюджет	Брой културни събития		5					
1.4	Организиране на културни събития: премиери, празници на изкуствата, конкурси, концерти, изложби, библиобеседи, ориентирани към личностното израстване на ромската общност, повишавана на културата, възможност за развитие и изява на творческия потенциал.	Община Ружинци; читалища	Общински бюджет	Брой културни събития		5					